Első évfolyam. 1875. 122. szám.

Felelős szerkesztő:
HALÁSZ IMRE.
Szerkesztőségi iroda:
Franklin-Társulat épületében (egyetem-utcza 4).

Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Szétküldés körüli panaszok a szerkesztőségnek küldendők be.

ESTI KIADÁS. (ára 5 kr.)

KÖZÉRDEK

POLITIKAI NAPILAP.

Budapest, hétfő, május 3.

Kiadó-tulajdonos:
HALÁSZ IMRE.
Kiadó-hivatal:
Franklin-Társulat épületében (egyetem-utcza 4.)

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
helyben és vidékre { Egy évre . . 20 frt | Negyedévre . . 5.— frt
Félévre . . 10 „ | Egy hóra . . . 1.80

Egy szám ára 8 krajczár o. é.

Hirdetések a kiadóhivatal által árjegyzék szerint számittatnak.

M. N. MÚZEUM KÖNYVTÁRA

Figyelmeztetés.

A „Közérdek"-re folyton fogadtatnak el havi előfizetések is.

A „Közérdek" előfizetési ára:

Egy hóra	1 frt 80 kr.
Két hóra	3 „ 60 „
Negyedévre . . .	5 „ — „
Félévre	10 „ — „
Egy évre	20 „ — „

Megrendelések postautalványnyal legczélszerübben eszközölhetők.

Könyvárusoknak százalék nem adatik.

A „Közérdek"
kiadó-hivatala, Budapest, egyetem-utcza 4. sz.

Budapest, május 3.

A képviselőház mai ülését b. Sennyey Pál nagyhatásu beszéde teszi nevezetessé. A határőrvidéki erdők megadóztatását tárgyazó törvényjavaslat gyors letárgyalása után az 1875-re szóló költségvetési törvény került napirendre. B. Sennyey Pál szükségesnek tartotta ez alkalomból elmondani nézeteit a pártok helyzetéről s egy ünnepélyes felszólítást intézni a kormányhoz, hogy szünjék meg valahára homályban tartani politikája alapeszméit, ne késsék már tovább programmjának nyilvánosságra hozatalával.

Nem mintha e programm adásától akarná függővé tenni szavazatát a jelen költségvetési törvény felett, hanem mint honpolgár intézi báró Sennyey e felszólítást a miniszteriumhoz, hogy a nemzet, midőn a választó urnához lép, tudja kire s miért szavazzon. B. Sennyey részletesen enumerálta azon kérdéseket, melyekre nézve a kormánytól választ követel, s ezzel egyrészt megkönnyitette a miniszteriumnak a választ, de másrészt lehetetlenné tette azt is, hogy a dolgot a szokott általános frázisokkal elüssék. A nagyhatásu beszédet megcsonkitani nem akarván, azt reggeli lapunkban közlendjük.

A kormány részéről Széll Kálmán pénzügyminiszter igyekezett b. Sennyey felhivására válaszolni.

Tegnap délelőtt 11 órakor miniszter tanács tartatott a miniszterelnöki palotában. Folyó ügyeken kivül a honvédelmi, belügy- és pénzügyminiszter több előterjesztései képezték a tárgyalás anyagát.

A három függőben levő főispán közől, mint értesülünk, Lázár Mihály háromszéki főispán benyujtotta lemondását.

A marosvásárhelyi királyi tábla azon tervezete, melyben a törvényszékeknek az erdélyi részekben történendő reduk-cziójára nézve javaslat tétetik, mint értesülünk, Erdélyben nagy ellenszenvvel fogadtatott. Különösen szerencsétlen gondolatnak tartják Háromszéket egyedül Kézdi-Vásárhelyhez kötni, mely a szék legszélén fekszik, s kevesebb helyhatósági érdeknek felel meg, mint Sepsi-Szent-György.

A záloglevél birtokosok jogainak megvédése tárgyában a kereskedelmi miniszterium már régebben készitett egy törvényjavaslatot, a nélkül azonban, hogy ennek végleges szövege iránt megállapodás létesülhetett volna. A nehézség, mint értesülünk, különösen a körül forgott, vajjon a záloglevelek kiadására jogositott társulatoknál, ugy mint Ausztriában, a kormány egy biztos által gyakorolja-e az ellenőrzési jogot, vagy pedig a törvényben meghatároztassanak azon föltételek, melyek ily értékpapirok kiadatásánál szorosan megtartandók. Az e tárgyban utóbbi időben a kereskedelmi- és igazságügyminiszteri közegek közt folytatott tárgyalás azon megállapodásra vezetett, hogy a kormánybiztos mellőztetvén, a záloglevelek biztositására a törvényben határozott intézkedés történjék. Az ezen értelemben szövegezett törvényjavaslat, mint értesülünk, legközelebb miniszteri tanács elé kerül.

A jobboldali ellenzéki klub Máday Sándorhoz, ki képviselői állásáról lemondott, nyilatkozatot intézett, mely, ben sajnálkozását fejezi ki Máday elvesztése fölött, s egyszersmind fölkéri, hogy a jobboldali ellenzéki klub igazgatói állásában továbbra is megmaradjon. Máday ezt a kérelmet teljesiteni fogja.

A semitőszék a mult hó utolsó napjaiban, mint értesülünk, egy határozatot hozott, mely a kormány és a fővárosi jogászok köreiben nagy feltünést okozott. Maygraber csődtömege kártéritési keresetet intézett a kincstár ellen, mivel állitólag a margitszigeti hidépités folytán, azon engedménytől esett el, melyet egy gőzkomp felállitására nyert. A per a pesti kir. törvényszéknél folyt, és ott a csődtömeg azon indokból utasittatott el, mivel ezen ügy nem büni illetőség tárgyát képezi, s administrativ uton intézendő el. A csődtömeg által közbevetett semmiségi panasz folytán azonban a semmitőszék ezen ügyet büni utra tartozó tárgynak jelölte, ámbár ezen határozata indokolásánál leginkább a Magyarországban soha érvényesnek nem ismerhető 1854. évi engedélyezési törvényre hivatkozott. A kártéritési összeg, mely a kincstártól ezen a czimen követeltetik, 2 millió frtot meghalad.

Bécs, május 2: (Eredeti levél.) Április 26-án azt irtam önnek, hogy a belga követ a kormánya által a német, 15-én kelt jegyzékre adott válasz tartalmát bizalmas uton tudatta Andrássy gróffal.

De e hirrel látszólagos ellenmondásban állt azon más oldalról jelentett körülmény, hogy a kérdéses napon a német kormánynak a jegyzékére adott válaszról még nem volt tudomása. Az ellenmondás csak látszólagos, mert a német kormányról felhozott körülmény daczára teljesen lehetséges, hogy a belga kormány czélszerünek találta válasza tenorját a barátságos hatalmak előleges tudomására juttatni. Ez a diplomatiánál igen gyakori szokás, s erre vonatkozott az általam jelentett tény. Különben tegnap de Jonghe ur a válaszjegyzék szószerinti másolatát is kapta, melyet szintén közölni fog.

Hussein Avni vezír bukására lényeges befolyással voltak ő felségének némely nyilatkozatai, melyeket márczius 30-án ejtett ki, Raschid pasa nagykövettel a vasuti csatlakozásokról beszélve.

Belgrád, április 27. (Eredeti levél.) A hangulat az egész országban igen nyomott s mindenütt ama nyugtalanitó csend uralkodik, mely nagy események előhirnöke. A szerb kormány oda müködik, hogy a nemzetet, a jelen lehangolt perczében előkészitse a közelebbről történendő alkotmánymódositásra.

A hatalmak ugyanis meggyőzték Milan herczeget arról, hogy a szerb nép, mely nem rég még patriarchalis viszonyok közt élt, nem birja el a jelen modern alkotmányból folyó szabadságot; az ugrás igen nagy volt, és okvetlenül zavarokra és visszaélésre kell hogy vezessen. Ezen rögtöni átcsapásnak a korlátlan szabadságba lehet tulajdonitani azon üzelmeket is, melyeknek szinhelye a skupstina volt.

A szerb kormány először is a „Zastavá"-tól vonta meg a postaengedélyt, aztán figyelmeztette a szerb lapokat, hogy első adandó alkalommal kérlelhetetlenül betiltatnak. Miletics emberei el vannak keseredve és titokban valamit forralnak.

A „Norddeutsche Allg. Zeitung" azon czikkére, mely azt állitá, hogy Franczia ország a külföldi sajtó subventionálására 12 milliót költ, azt jegyzi meg a „Moniteur", a franczia kormány hivatalos lapja, hogy a franczia kormány és nemzetgyülés e hirt nagy csodálkozással vették, s a „Nord. Ztg." ezzel bámulatba ejté a világot.

Thiers Németország párisi nagyköveténél Hohenlohe herczegnél a napokban látogatást tőn. A clericalis „Univers" ezért hevesen megtámadá Thierst. Mire Thiers kijelenté, hogy ő ily diplomatiai látogatásokat naponként tesz és elfogad s azokat Franczia ország javára használja fel. És a német császár azon nem rég kiejtett szavaival: „on a voulu nous trouiller," bizonyosan nem azt akarta mondani, hogy Németországot Franczia országgal a republikanusok akarják összeveszíteni. Thiers e szavaiban hallgatólag a franczia klerikalis legitimista sajtó üzelmeit rójja meg, melyek kifogyhatatlanok a Németország elleni nemzeti gyülölet szitásában s a revanche-politika ápolásában.

Budapest, május 3.

A pénzügyminiszterium több lapban inspirált commentárokat tétet közé a negyedévi pénztári eredményekre vonatkozólag, melyek érdekes világot vetnek a lapunk szombati számában közlött kimutatás egynehány tételére. A félhivatalos magyarázat mindenekelőtt utal arra, hogy mennyire helytelen eljárás volt eddig, hogy a pénztári eredményeket tartalmazó táblázatos kimutatásokban a negyedévi bevételek s kiadások az évi előirányzat negyedrészével is összehasonlittatnak. A pénzügyminiszter állitólag intézkedett is-már, hogy az utóbb emlitett rovat a táblázatból czentul kihagyassék. Részünkről ez intézkedést csak helyeseljük, habár valami nagy fontosságot nem tulajdonitunk neki, mert hisz az avatottak eddig is jól tudták, hogy a pénztári kimutatás nem zárszámadás s a negyedévi tényleges eredményeket az előirányzat egy negyedrészével párhuzamba tenni helytelen eljárás. Mi azon czikkeinkben, melyekben ama negyedévi kimutatásokat megvilágitani szoktuk, rendesen ignoráltuk ezen tisztán mechanicus schablonszerüséggel odaállitott rovatot, s mindenkor az előbbi év megfelelő negyedének tényleges eredményével állitottuk párhuzamba a folyó év negyedévének eredményét, a nélkül, hogy még ez utóbbi összehasonlitásnak is nagyobb jelentőséget tulajdonitottunk volna, mint a minővel bir.

A félhivatalos communiqué érdemleges adatai következők: a kiadásokra vonatkozólag kiemelendő, hogy az április elsején lejáró szelvények fedezésére szükséges pénzek még márczius hóban kiszolgáltatandók, továbbá a közösügyek költségeinek egy része szintén előre fizetendő. E két tétel tulajdonkép a második negyed terhére esik, s ezeknek betudásával az első negyed kiadási eredménye valamivel kedvezőbbnek tünik fel.

A bevételeket illetőleg különösen a dohányjövedéknél mutatkozó meglepő csökkenést világositja fel a félhivatalos közlemény tüzetesen. E bevételi ág ugyanis azért szolgáltathatott be kevesebbet az első negyedben, mivel a kormány a jelen év első negyedében külföldi dohány vásárlására 309,000 forinttal, belföldi dohány bevásárlására 1.435,000 forinttal többet forditott, mint a mult év első negyedrészében. A dohányeladás mindössze 401.000 forinttal csökkent a mult év első negyedéhez képest s e csökkenést a tavalyi jó dohánytermés következtében üzött nagyobb csempészetnek tulajdonitják.

Ezen adatokon kivül a „P. Lloyd" még azt is kiemeli, hogy a kincstár a jövedelmekből származó pénztári készlettel is rendelkezik, mely jóval nagyobb a mult év hasonló szakában létezett készletnél.

Hogy a kormány fusionális pénzügyi politikája mellett még ez évben uj kölcsönre szorul, ezen szomoru igazság kimondását ugy kerülgetik a félhivatalos lapok, mint a macska a forró kását. Fortélyosan ólálkodnak körülte, félve pislognak rá, de nem merik megizlelni, mert tartanak tőle, hogy megégeti szájokat. Vajjon lesz-e bátorságuk, hogy végre is hozzá nyuljanak, nem tudjuk. De még ma kellő távolságban állanak tőle. Sőt a „Hon" az angol s franczia pénzügyek mezejére sompolyog el, s nagy bölcsen kimutatja, hogy miután Angliában s Franciaországban mások a közgazdasági viszonyok s más az adóalap mint nálunk: tehát a pénzügyi eredmény is más. Ily gymnasiális igazságok leleplezését már több izben volt szerencsénk élvezhetni a „Hon" hasábjain, csak azt nem tudjuk, vajjon önmagát oktatja-e a „Hon" ezekre, vagy a kormányra akar velök hatni?

Mig a föltétlenül kormánypárti sajtó igy ódalog pénzügyeink elfogulatlan megitélésétől: addig a független lapok nyiltan utalnak pénzügyi helyzetünk aggasztó voltára, s figyelmeztetik a kormányt, hogy politikája az uj kölcsönök időszakát még nem zárja be.

A „P. Lloyd" többek közt igy szól: „Távol vagyunk a pénzügyi helyzet optimisticus megitélésétől. A deficit terjedelmét ma még nem lehet pontosan ismerni, de hogy még növekedni fog, az bizonyos, s még bizonyosabb az, hogy a hitelhez folyamodás időszaka még nincsen befejezve. De a kormány most mindenesetre meg lehet már győződve, hogy államháztartásunk teljes rendezése nem is képzelhető, ha a nép áldozatképességének erősebb megfeszitése nem történik, észszerü gazdasági és politikai reformok kiséretében. Ennek kifejtésére a közelgő uj budgetvita bő alkalmat fog szolgáltatni; mi csak azt kivánjuk, hogy e vita gyakorlati eredményeknek is legyen szülőanyja."

Az „Ung. Lloyd" igy nyilatkozik: Ha a kormány az államjövedelmeknek legalább jövőben való biztos emelése végett tervvel lépett volna fel, ha programmot fejtett volna ki, melynek értelmében a közigazgatást egyszerüsiteni és a megfelelő kiadásokat reducálni szándékoznék, a pénzügyi problema megoldását nyugalommal lehetne bevárni. Igy azonban, midőn sem az egyik, sem a másik nem történt, nem találunk más feleletet mint uj kölcsönt.

Ghyczy pénzügyi politikája egyoldalu volt. Ő a pénzügyi nyomoruságot tisztán a bevételek emelése által akarta megszüntetni s nem vette egyuttal szemügyre a közigazgatás ujjászervezését és ezzel együtt a kiadások csökkentését. Mindazáltal positiv pénzügyi politika volt az övé, világos rendszer, mely talán czélhoz vezetett volna. Mindenesetre igazoltnak látszhatott tehát e politika alapján a költségvetést megszavazni.

Sennyey egyidejüleg a közigazgatás egyszerüsitését nagyobb olcsóságát és a jövedelmek fokozását kivánja. Ez tág terjedelmü program, melynek alapján a költségvetést nyugodtan el lehet fogadni. De a Tisza-Wenckheim miniszterium? — miben áll ezen miniszterium pénzügyi politikája. Pénzügyi programmja nem elhibázott ugyan, de csak azért, mert egyátalában nincs programmja, czélja nem egyoldalu, de csak azért, mert pénzügyi politikája határozott czél nélküli."

Péchy Tamás közlekedési miniszter a képviselőház mai ülésén három törvényjavaslatot nyujtott be. Az első a surányi-nyitrai második rendü vasut kiépitéséről szól: 1. §. „A Surányból Komjáthon és Iványán át Nyitrára vezető második rendü gőzmozdonyu vasut kiépitése tárgyában előterjesztett engedélyokmány jóváhagyatván beczikkelyeztetik."

A második tjavaslat a tótmegyer-nagysurányi második rendü vasut engedélyezéséről szól: 1. §. A cs. k. szab. államvaspálya-társulat tótmegyeri állomásából Nagy-Surányba a kormány engedélyével eredetileg magánhasználatra épitett második rendü vasutnak a nevezett vasuttársulatra leendő átruházását s nyilvános személy és teherszállitásra berendezését tárgyazó engedélyokmány jóváhagyatván — beczikkelyeztetik.

A harmadik tjavaslat az arad-körösvölgyi második rendü vasut kiépitéséről szól: 1. §. az Aradról kiinduló és a Körös-völgyén, Uj-szt.-Anna, Világos, Pankota községeken át Borosjenőig vezető második rendü gőzmozdonyu vasut kiépitése tárgyában előterjesztett engedélyokmány jóváhagyatván, beczikkelyeztetik.

A közjegyzői biztositék bekeblezése tárgyában az igazságügyminiszter következő körrendeletet intézett az e. f. törvényszékekhez: Az 1874. XXXV. t. cz. 9. §. megengedi, hogy a közjegyzői biztositék telekkönyvi bekebelezés által mutattassék ki, a nélkül hogy megnevezné: kinek javára kebleztessék be a zálogjog. Ugyanazon törvény 173. §. a biztositék czélját határozza meg; személyeket, a kiket a biztositékra zálogjog illet, meg sem nevezhetett. Hogy a közjegyzői törvénynek ez intézkedései a telekkönyvi rendtartás szellemével összhangba hozassanak: rendelem, hogy az ovadékelvében világosan kitétessék, miszerint a zálogjog bekeblezése „az 1874 XXXV. törvényczikk 173. §-ában meghatározott czélból az állam javára" engedtetik meg.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése május 3-án.

Elnök: Ghyczy Kálmán. Jegyzők: Szeniczey Ödön, Tombor Iván, Wächter Frigyes. A kormány részéről jelen vannak: Wenckheim Béla báró, Széll Kálmán, Tisza Kálmán, Péchy Tamás, Simonyi Lajos báró, Trefort Ágoston, Pejacsevics Péter gróf.

Elnök megnyitván az ülést d. e. 10 órakor, a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után Simonyi Lajos báró végleg igazoltatott. Szentimrey Elek egy kérvényt nyujt be. Molnár Antal a kérvényi bizottság jelentését nyujtja be. Szombaton fog tárgyaltatni. Péchy Tamás k. min. a Tótmegyer-nagysurányi, az aradkörösvölgyi, — a surány-nyitrai második rendü vasutak kiépitéséről szóló törvényjavaslatokat teszi le a ház asztalára. Ezen törvényjavaslatok kamatbiztositás nélkül épitendő második rendü vasutvonalokra vonatkoznak. A kormány azért tartotta czélszerünek ezeknek bemutatását még a jelen ülésszak alatt, hogy egyrészről jelezze azt az álláspontot, melyet a kormány jövőben a vasutépitésekre nézve leginkább követendőnek tart, másrészről pedig, hogy ez által felhivja Magyarország vidékeit, hogy leginkább önmaguk ereje által igyekezzenek jövőre vasutakat létesiteni s az ország által teendő áldozatokra a vasut épitések tekintetében ne számitsanak. A törvényjavaslatok a vasuti és pénzügyi bizottsághoz utasittatnak.

Tárgyalás alá vétetett a polgárositott varasd-szent-györgyi és varasd-kőrösi volt határőrezredek területén fekvő s eddig adómentes erdők ideiglenes megadóztatásáról szóló törvényjavaslat, mely Nagy György előadó és Széll Kálmán pénzügyminiszter ajánló felszólalásai után minden vita nélkül változatlanul elfogadtatott.

Tárgyalás alá vétetett az 1875. évi államköltségvetési törvényjavaslat.

A MÁSOK PÉNZE.

REGÉNY.

Irta: **GABORIAU ÉMILE.**

Francziából forditotta: ZICHY CAMILLA.

(II. kötet.)

Ha Marius fiam volna? nem szerethetném jobban .... Neki már nincs családja, nekem nincsenek rokonaim, s minden melegebb érzés, mely még megmaradt öreg szivemben, ő rajta összpontosul .....

S merem mondani, hogy soha gyerek jobban meg nem érdemelte a szeretetet. Jól ismerem! A legnemesebb büszkeséghez, magasztos loyalitáshoz, oly loyalitáshoz, melylyel még számolni sem lehet, ruganyos, magas röptü szellemet csatol, ritka éleslátást, s épen annyi ügyességet, a mennyi szükséges, ha a legravaszabb gazemberekkel sikra akar szállni az ember.

Vagyona nincs, még pedig azért, mert,.... hum ... kissé könnyelmü módon átengedé mindenét, atyjának ugynevezett hitelezőinek ..... De ha akarni fog gazdag lenni, az lesz, és pedig .... brum! jóllehet, hogy nem sokára az lesz ..... ismerem reményeit, terveit, segédforrásait .....

Mintha itt észrevette volna, hogy tán előbbre bocsátkozik, mint kellene, Villegré gróf egyszerre fenakadt.

Percznyi szünet után, mely alatt nehezen lélekzett, mintha szavakat keresne, sietve folytatá:

— Szóval, Marius nem láthatá Gilberte kisasszonyt, nem ismerheté meg szive és szelleme ritka tulajdonait a nélkül, hogy szenvedélyesen meg ne szerette volna.

Favoralné tagadólag inte.

— Engedje uram, kezdé .....

De a gróf szavába vágott.

— Értem, mit akar mondani asszonyom. Azt kérdi, mikép láthatá Marius de Trégars a kisasszonyt, mikép volt alkalma őt megismerhetni, felőle itélhetni, a nélkül, hogy valaha látott, vagy tudott volna felőle .....

Ez igen természetes .... hum .... a legegyszerübb kérdés a világon ... Marius szegény, tettetett, alattomoskodott, de hidje el, szive s akaratja ellenére, egyedül csak azért, mert szegény, vagyontalan létére nem vágyhatott oly fiatal leány kezére, kinek atyját igen gazdagnak hitte a világ, ha csak azt nem akarta türni, hogy haszonlesőnek ne tartassék ..... Mit tehetett tehát? Egyenesen Gilberte kisasszonyhoz kelle fordulnia ....

Ezt meg is tette.

És Gilberte kisasszony megértve, hogy méltó volt reá, és most is az, egyetértésük szépen létrejött. Beismerem, hogy ez nem egészen ... hm, rendszerint ment, de .... fiatalok, szeretik egymást, s ilyenkor ha máskép nem tehet az ember, hát ravaszkodik.

Azonfelül Marius szándékai mindig a legtisztességesebbek valának, tanusitja az, hogy én, állásom, korom, fehér szakállam daczára, ráálltam a dologra és büntársa lettem, elkisértem őt s násznagy módjára jelen voltam, midőn .... brum .... a Place Royaleon először tudatá szándékait Gilberte kisasszonynyal.

Ha Villegré gróf valaha tettleg bebizonyitá Marius iránti barátságát, az most történt ....

De bele is bonyolult ám mondataiba és ijesztő módon sokszorozá hum! és brumjait, mig magyarázatai még sem magyarázták meg semmit és Gilbert végre — megkönyörült rajta.

Megszólalván, röviden és tömör előadással, mondá el saját és Marius történetét.

Elmondá, miképen esküdtek meg egymásnak, mikép kétszer találkozának a Minimes-utczában és Beaumarchais boulevardon, miképen birtak mindig tudomással egymás tettei és terveiről, az ártatlan és öntudatlanul cselekvő Signor Gismondo Pulci által.

Favoralné és Maxence nagy szemeket meresztettek e hihetetlen vallomások hallatára.

Minden más ajkról, mint Gilberte saját piros ajkairól, hallva e tényeket, teljes erejökből, hihetetlennek, valószinütlennek, nevetségesen lehetetlennek nyilvánitották volna azokat.

De csakugyan ő, Gilberte volt, ki mindezeket beszélé, igaz, hogy kipirult arczczal, megzavarodottan, s mégis ama sajátságos nyugalommal, mely egyik legfőbb báját képezé.

— Ah! kisasszonyom, gondolá Maxence, ki hitte volna képesnek ilyenekre, ki naponta oly nyugodtnak, megadásteljesnek látta? ...

Favoralné meg máskép monologizált.

— Lehetséges-e, gondolá a szegény asszony, hogy annyira vak és süket lettem volna. Hogyan! a férfi, kit leányom szeretett, két lépésnyire ült tőlem és én nem is gyanitám jelenlétét? Az a férfi szólt hozzá, leányom felelt, és én nem hallottam semmit! ....

Mi Villegré grófot illeti, hiába keresett volna szavakat, meleg hálája kifejezésére, melyet Gilberte kisasszony iránt érzett; hogy fölmentette őt e nehéz magyarázatok alól.

— Mi a patvar! gondolá, én ugyancsak nem tudtam volna igy elbánni a dologgal.

S a jó öreg ur; igazságos volt maga irányában.

Azonban alig hallgatott el Gilberte kisasszony, Villegré gróf Favoralnéhoz fordult:

— Most már, asszonyom, szólt, ön mindent tud, és be fogja ismerni, hogy a jóvátehetetlen szerencsétlenség, mely önöket érte, eltávolitja amaz akadályt, mely Mariust eddig visszatartóztatá.

Az öreg katona felállt s ünnepélyes hangon s most ez egyszer minden hum! és brum! nélkül szólt:

— Van szerencsém, leánya, Favoral Gilberte kisasszony kezét megkérni, barátom, Yvés Márius de Génost, Trégars marquis számára. ....

Mély csend következék.

De Villegré gróf e csendet jóra magyarázhatá, mert a salon ajtóhoz sietve, kikiálta: — Marius!

Marius de Trégars mindent előre látott ugy, a mint be is következett és szóról-szóra, már eleve mindent elmondott Villegré grófnak.

Azon emberek egyike volt, kiknek hidegvérüsége a helyzeteket ugyszólván uralja, annyira fel tudják használni az előkészitett alkalmakat.

Hallomásból ismerve Favoralné jellemét, tudta, mit várhat tőle. Maxencetől volt oka nem félni semmit. S ha nem is igen bizott követjének diplomatikus tehetségeiben, ellenben határozottan számitott Gilberte kisasszony erélyére.

S oly helyesen számitott, hogy minden áron el akará kisérni öreg barátját a Saint-Gilles utczába, hogy a döntő pillanatban rögtön meg is jelenhessen.

Midőn oda érkezének és a szolgáló ajtót nyitott, mindjárt elintézte a bekövetkező jelenetet.

— Maga be fogja jelenteni uraságának, szólt a leányhoz, ezt az urat, kit Villegré grófnak hivnak; de rólam nem fog beszélni, miután én csak az ebédlőben fogom bevárni barátomat.

Ezen elrendezés a leánynak ugyan nem látszott nagyon természetesnek, azonban a ház két nap óta oly kivételes események szinhelye volt, hogy szegény már alig tudta, hol áll a feje és jóformán mindenre el volt készülve.

Aztán meg Márius oly hangon beszélt vele, mely feleselést nem enged.

Végre fel is ismerte Mariusban azon urat, ki reggel már itt is volt, és Gilberte kisasszony jelenlétében oly heves vitába elegyedett Costeclar urral.

Távolról félig meddig tudomása volt ama jelenetről. Miután a hangos párbeszéd figyelmét magára vonta, képzelhető, hogy nem hanyagolta el az ajánlkozó alkalmat és felhasználta a kulcslyukat ugy szemei, mint fülei számára.

Mindennek daczára azonban, Villegré grófot bejelentve, mégis igyekezett tekintetével s mozdulatával Maxenceot vagy Gilberte kisasszonyt figyelmeztetni.

De azok annyira fel voltak indulva, hogy semmit nem vettek észre.

— Az ő káruk! gondolá, kimenet a párisi szolgák bámulatraméltó egykedvüségével.

S miután egész nap percznyi ideje sem maradt dolgára, most hozzá látott erélyesen, Marius de Trégarst egyedül hagyva az ebédlőben.

Marius külsőleg nyugodtan leült, de még sem győzheté le benső lázas felindulását, mely még a legedzettebb akaratu férfiakon is erőt vesz, életök döntő pillanataiban, midőn mindent koczkáztatnak, hogy mindent nyerjenek.

Egy bizonyos fokig ugyszólván egész jövője fölött fognak határozni azon ajtó megett, mely Villegré gróf után becsukódott.

Szerelmének oly kedves érdekeihez, még más érdekek is kapcsolódtak, melyek rögtöni, határozott eredményt követeltek.

Mit nem adott volna, hogy meghallgassa, mit mondanak amott az ajtón tul.

Azon gondolkodott, hogy egy ügyetlen szó mindent elronthat és ujabb, tekervényesebb kellemetlenségekbe ejtheti.

Szive dobogásán számitá a pillanatokat.

— Hogy késnek! — sohajtá.

Midőn az ajtó megnyilt és öreg barátja nevét kiáltá, egy ugrással az ajtónál termett.

Összeszedé minden erejét, hogy hidegvérüsége cserbe ne hagyja, belépett .....

Maxence felkelt helyéről, hogy fogadására menjen, de meglátva őt, megállt, és csodálkozásában nagyra nyilt szemekkel bámult reá.

— Oh Istenem! .... rebegé elfojtott hangon.

De Trégars marquis nem látszék észrevenni meglepetését.

Uralkodva lázas felindulásán, gyors tekintettel szemügyre vevé Villegré grófot, Favoralné asszonyt és Gilberte kisasszonyt.

Tartásukról és arczkifejezésükről megérté, mennyire van a dolog.

Favoralnéhoz közeledve, és valóban nem tettetettt tisztelettel meghajolva előtte, kissé remegő hangon megszólalt.

— Asszonyom, ön hallotta Villegré grófot. Várom itéletemet .....

A szegény asszony soha életében még ily iszonyu zavarban nem volt.

A sokféle, egymást oly gyorsan követő sulyos esemény, megtörte lelke csekély ruganyosságát. Képtelen volt eszméit összeszedni, vagy valamely határozaton megállapodni.

— E perczben, uram, dagogá, ily váratlanul, ostromolva, ily nagy kérdésre lehetetlen válaszolnom ..... Engedjen néhány napi gondolkodást .... Vannak barátaink, kikkel tanácskoznom kellene ....

De Maxence magához térve végtelen bámulásából félbeszakitá anyja beszédét.

— Barátaink, anyám! kiálta keserün; maradt-e még barátunk? Van-e barátjuk a szencsétleneknek? Hogyan! Midőn tönkre megyünk, egy lelkes ember találkozik, ki nemes feláldozással kezet nyujt, és ön megfontolási időt kér?

Nővéremnek, ki ezentul bemocskolt nevet hord, Trégars marquis felajánlja saját nevét és ön még tanácskozni akar ....

A szerencsétlen asszony fejét rázta.

— Én nem számitok, nem én vagyok az ur, édes fiam, rebegé, és atyád ....

— Atyám! vágott szavába a fiatal ember, atyám! .... Mily joggal birhat ezentul föléttünk ....

S nem vitázva tovább, be sem várva a választ, gyöngéden megfogá nővére kezét, és Trégars marquis kezébe tevé:

— Oh! hadd legyen neje, uram! kiálta; soha bármit tegyen, soha sem fogja leróhatni az örök hála tartozást, melyre ön bennünket kötelez! ....

(Folyt. követk.)

Horváth Lajos: T. ház! A napirenden levő törvényjavaslat hosszu és tüzetes indokolást nem igényel. Folyománya és összege az azon egyes határozatoknak a melyeket a t. képviselőház a költségvetés tárgyalásakor hozott ugy a kiadási mint a bevételi tételek a szerint vannak a költségvetési törvényjavaslatban beállitva, a mint azok itt a házban elfogadtattak. Csak az egyenes és közvetett adók egyes tételei szenvednek változásokat, a mennyiben az uj adótörvények után várható jövedelmi többlet fejében a fedezetbe 4½ millió frt felvétetett. A pénzügyi bizottság azt hiszi, hogy ezen 4 és fél millió frt körülbelől meg fog felelni a tényleges eredménynek.

Tekintve a törvényjavaslatnak a jelentésben kiemelt végszámát, az 1875. évi költségvetés, szemben az 1874. évi költségvetéssel, jelentékeny haladást mutat. Mig ugyanis az 1874. évi költségvetésben a rendes kiadások és rendes bevételek közt a különbözet 7.795,600 frt, addig az 1875. évi költségvetésben a rendes kiadások és rendes bevételek közti különbözet csak 86,802 frt, mig az 1874. évi költségvetésben a rendkivüli és hitelmüveleti kiadások és bevételek között a különbözet 24.910,320 frt, addig az 1875. évi költségvetésben a különbözet már nem több, mint 21.584,514 frt. Az összes hiány 1874-ben kitett 32.705,920 forintot, 1875-ben pedig tett 21.671,213 frtot, kevesebb tehát a hiány 11.034,707 frttal.

Az üdvös haladást tehát e tekintetben elvitázni nem lehet, mind a mellett a mutatkozó 21 milliónyi hiány szerfelett nagy, és én távolról sem vonom kétségbe azon élénk érdeklődés és aggodalom jogosultságát, mely ez irányban ugy a házban, mint künn az országban folytonosan nyilvánult.

A t. pénzügyminiszter ur ismételve jelezte e házban azon irányt, melyet államháztartásunk rendezésénél követni kiván. Utalt az állami háztartás reformjára, utalt a kiadásoknak minden téren, minden irányban eszközlendő apasztására, utalt az adóképesség emelésére és a közjövedelmeknek. a mi viszonyainknak megfelelőleg való fokozására. Ezen irány, t. ház! azon concret intézkedésekben és javaslatokban fog megtestesülni, melyeket a t. kormány kilátásba helyezett. E javaslatokat nem ismerjük, de én azt hiszem, hogy nem volna összegyeztethető a méltányossággal, ha azoknak előterjesztését ma követelnők a t. kormánytól. A kormány csak néhány hét óta vezeti az ország ügyeit, tehát nincs ma, és nem is lehet azon helyzetben, hogy előterjesztéseit megtehesse. Ehhez idő és nyugalom kell, ha csak az elhamarkodás által nem akarjuk fokozni különben is sulyos bajainkat, a megkivántató idővel pedig a kormány eddigelé nem rendelkezett.

Azt sem követelhetjük nézetem szerint a t. kormánytól, hogy legalább a reorganisatió alapelveit és egyes részleteit ismertesse meg a képviselőházzal. Ezen alapelveknek megállapitására idő kell, és én azt hiszem, hogy ezen alapelvek és részletek általánosságban való ecsetelése nem tisztázná a helyzetet, meddő vitát provocálna, szükség és gyakorlati eredmény nélkül. Én azt hiszem, hogy ezen alapelveket csak a beterjesztendő concret javaslatokból lehet és kell alaposan megitélni. Ez, t. ház! nem lehet ezen képviselőház feladata, mely néhány nap mulva véget ér. Ez a jövő országgyülés dolga és feladata, mely még ez év folyamán fog egybehivatni.

Nincs ezen mit aggódnunk t. ház! Én azt hiszem, hogy a jövő országgyülés épen ugy át lesz hatva a sulyegyen helyreállitásának elodázhatlan szükségétől mint át van hatva a jelen országgyülés minden tagja, és mint át van hatva maga a kormány, mely az által, hogy a pénzügyi bizottság által közel 8 millióval leszállitott kiadásoknak a költségvetés tárgyalásakor még ujabb 2,800,000 frttal való leszállitását inditványozta: takarékossági hajlamáról bizonyságot tett.

A mi illeti a törvényjavaslat fedezeti részét: én nem vonom kétségbe t. ház, hogy a 21 millió hiánynak a 76½ milliónyi kölcsön készleteiből való fedezése ujabb aggodalomra szolgáltathat okot és anyagot. Valóban az 1876-dik év első két hónapjában fizetendő fix kiadások fedezése esetleg gondot adhat a kormánynak, gondot a képviselőháznak. Mindenekelőtt ma, ezen országgyülés berekesztése előtt, és az adóév ötödik hónapjában más, komolyan számba vehető megoldási mód nem kinálkozik, és azért a pénzügyi bizottság a fedezet ezen módjához hozzájárul azon hitben és reményben, hogy a t. kormány által kilátásba helyezett intézkedések és javaslatok által a sulyegyen helyreállitása még ez év folyamán előkészittetni fog.

Ennyit tartottam szükségesnek, tekintve az idő becsét, általánosságban elmondani a törvényjavaslat felett. Ajánlom annak elfogadását a részletes tárgyalás alapjául. (Helyeslés.)

Tudósitásunk befejezésekor Sennyey Pál báró szólal fel. Az ülés további folyamát reggeli lapunkban fogjuk közölni.

A honvédelmi miniszter a közös hadsereg és honvédség számára szükségelt lóállitás tárgyában következő rendeletet intézett a hatóságokhoz: A hadsereg és honvédség lószükségletének első kivetése az 1870. évi XX. t. cz. 3. §-a alapján az 1869. évi III. t. cz. értelmében végrehajtott népszámlálás alkalmával talált lovak számának arányában történt. Ezen kivetési arány azonban ugyanazon §. 2-dik bekezdése szerint a törvényesen eszközlendő lószámlálásig maradhatván érvényben, a szükségelt lómennyiség a m. kir. belügyminiszterrel, illetőleg Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánjával és a m. kir. földmiv. ipar és keresk. miniszterrel egyetértőleg minden törvényhatóságra az 1873. illetőleg 1874. évben összeirt s a törvényhatóságok által hadi szolgálatra alkalmasnak talált lovak száma arányához képest egyenlő, és pedig a hátas lovak 13½, a hámosak 35, a málhás állatok 5¼ százalékkal számittatott és vettetett ki. Az ezen kivetésről szóló kimutatás, melyben azon számok is, melyekkel a törvényhatóságok által alakitott egyes lóállitási bizottságok, a multra nézve megjelöltek, továbbá az állitási és fizetési helyek is kitüntetve vannak, a hatóságoknak megküldetett. De mivel a hadsereg mozgósitása esetében a lovak avatását öt nap alatt be kell fejezni, egy-egy lóállitási bizottság feladatául pedig naponként 100 darab ló avatásánál többet kitüzni alig lehet, az 500-at meghaladó lójutalék felavatására, valamint oly helyeken is, hol egy bizottság a járáskelésre szükségelt idővesztés miatt a kitüzött idő alatt 500 lovat sem képes felavatni, külön bizottság alakitása szükségeltetvén, tekintettel arra, hogy ő cs. és apost. kir. felségének még ez év május hó folyamában jelentést kell tennem: Felhivom a hatóságokat, hogy a már alakitott egy bizottságon kivül, még egy bizottságot, szükség esetében rendkivül tartandó közgyülésben az előbb idézett t. cz. 6. §-a értelmében alakitson, s tagjainak neveit és lakásait nekem minélelőbb, de f. évi május hó 15-ig okvetlenül jelentse be. Az ujonan alakitandó bizottságok számát s a lóállitási helyeket előtüntető kimutatás mellékelve van.

A magyar országos iparegyesület közgyülése.

(Május 2-án)

Az országos iparegyesület ezévi közgyülése, mely igen számos tag jelenlétében a városház tanácstermében tartatott meg Ráth Károly másodalelnök elnökölt, ki megnyitó beszédében, melyben a tavalyi év kedvezőtlen viszonyait és pangását az iparfejlesztés tekintetében is kiemelé, egyszersmind sajnálatát fejezte ki, hogy az egyesület elnöke, Szlávy József nem foglalhatta el elfoglaltsága miatt az elnöki széket, és hogy első alelnöke: Keleti Károly is, a viszonyoknál fogva, kényszerülve volt e tisztségről lemondani.

Ezután felolvastatott az egyesület igazgató választmányának évi jelentése, az egyesület tavalyi müködéséről. Ezen terjedelmes 15 lapnyi füzetet képező munkálatból kiemeljük a következő főbb adatokat:

A tavalyi év általános kedvezőtlen viszonyai az egyesület pénztári helyzetére is kiterjeszté lankasztó befolyását, ugy hogy majdnem lehetetlenné vált a müködés, körének tervbe vett kitágitása. Más tekintetben azonban a lefolyt egyleti év a legeredményesebbek közé tartozik. Igy az egyesület alapitó tagjainak száma 1874. májusban 378 volt 43,060 frt alapitványnyal. Azóta az alapitók sorába 10 uj tag lépett be, öszszesen 1000 frt alapitványnyal. A rendes tagok száma is azóta 115-el szaporodván, ez most (a kilépetteket ugy a meghaltakat leszámitva) 1385. Az egylet összes tagjainak száma 1773. Irodalmi tekintetben is derekasan müködött az egylet fájdalom, azonban nem a várt eredménynyel. Igy az általa a házi müipar fejlesztése érdekében tavaly meginditott szép vállalat a „Müipari lapok“ (e nemben az első hazánkban), melyeknek pártolása annyira sem nőtt, hogy legalább a nyomtatási költségeket fedezte volna, miért is az egyesület czélszerünek találta a vállalat folytatását kedvezőbb időre halasztani, s a kiadást addig fölfüggeszteni, annyival is inkább, mivel a rajzok értéke ugy sincs időhöz kötve. Kiállitások dolgában is buzgalmas volt a tavalyi egyleti év. A rendes iparmuzeumi kiállitásokon kivül még külön kiállitások is rendeztettek, igy a taneszköz kiállitás és az apatini iparkiállitás. Az egylet továbbá a hazai ipar érdekében különösen a hadi fölszerelését illetőleg nagy és nem sikertelen actiot fejtett ki, melytől a legüdvösebbet remélhetni. Megállapitotta továbbá az ipartörvény módositása iránt a jövő országgyüléshez felterjesztendő kérvény pontjait stb. Irodalmi tekintetben, még fölemlitendő, hogy az egylet „Anyagi érdekeink“ czimü lapja mind szélesebb pártolásnak örvend, s hogy tavaly a bécsi kiállitásról egy emlékkönyvet és egy annak kiegészitését képező statisztikai földolgozást fog kiadni, mindakettőt Dr. Szabóky Adolf igazgatósági tag tollából, (kit ezért a közgyülés élénken megéljenzett).

A jelentés örvendetes tudomásul vétetvén fölolvastatott és elfogadtatott a számvizsgáló bizottság jelentése, továbbá a költségvetés 1875-re. Megemlitjük, hogy az egylet tavalyi jövedelme 28,039 forint volt, kiadása 28,394 frt. A jövő egyleti évre 39,489 frttal irányoztattak elő a bevételek s kiadások.

A választmány ezután inditványt tett az iránt, hogy miután az egylet müködésének az egész országra való kiterjesztése szempontjából a behozott vidéki fiókegyletek intézménye nem mutatkozott elég czélszerünek, s azon felül is nagyon bonyolult, e helyett azon czélszerübb s egyszerübb eszköz fogadtatik el, t. i. a vidéken egyes ipari osztályok alakitása a helyben lévő szakosztályok mintájára. E javaslat közhelyesléssel elfogadtatott.

Végül kiosztattak az igazgató választmány által odaitélt jutalmi érmek. Ezek:

1) A versenyképességi érem, mely oly iparosoknak adatik, kik üzletüket korszerü berendezés és okszerü ügyvitel által oly fokra emelték, miszerint a külföld hasonló üzleteivel versenyképesek.

2) A munkás érem, mely szorgalmas, kitartó és elismerésre méltó munkásoknak, ugy munkásvezetőknek, két fokozat szerint ezüstben és bronzban adatik ki. A megjutalmazottak között néhány nő is volt.

Záradékul ujból választattak a képviselőbizottság tagjai.

Don Alfonso.

A mennyire az eddig érkezett hirekből kivehető, nem történtek Gráczban ujabb zavargások. — A tanulókat talán az a hirdetmény ijesztette el, mely a fekete tábláról tudtokra adta hogy ujabb rendetlenkedésök esetében az egyetemet egy félévre bezárják. Igen dicséretes a munkások magatartása, kik ostentative távol tartják magokat minden összecsödüléstől. Egyébiránt a munkások fejei dr. Tauschinsky s mások a hatóságnak tett igéretők szerint proclamatiók kibocsátása s rábeszélés által mindent elkövettek, hogy a munkások csendesen viseljék magokat. Minden aggodalom megszünt volna, ha valósul, mit néhány bécsi lap irt, hogy don Alfonso Salzburgba ment, de ez valótlan, valamint az is, hogy don Alfonso Pozsonyba szándékozik lakhelyét áttenni.

A „Bohemia“ szerint a császári ház Bécsben időző tagjai tanácskozásra gyültek össze, melynek eredményeül azt tanácsolták Don Alfonsónak, hagyja el Grácz városát és tegye át lakhelyét Bécsbe Károly Lajos főhg. vagy a modenai hg. palotájába, mire Don Anfonso azt a kivánságot fejezte volna ki, hogy Tirolba Albrecht főhg. Arco nevü jószágára mehessen. Egyelőre azonban ugy látszik, nem akarja Gráczot elhagyni.

A bécsi lapok magántudósitókat küldtek Gráczba: és két ily tudósitónak sikerült don Alfonzóhoz bejutni s ezzel valamint nejével hosszabb párbeszédet folytatni. A mint ezen urak átadták látogatójegyeiket, Lazzarini b., titkár bevezette őket don Alfonso első emeleti lakásába, hol a herczeg és neje rendkivüli előzékenységgel fogadták őket. A herczegi pár igen elegans tartásu és legkevésbbé sem mutatja külsejében a vadságnak jelét, melylyel háboruban viselt dolgaikat jellegzik, sem azon kihivó daczának, melyet a gráczi zajongókkal szemben tanusitottak. A herczegnő karcsu alak szőke hajjal és sötétkék szemekkel. Mindkettő tud németül: felváltva adtak a tudósitóknak felvilágositásokat azon megjegyzéssel, hogy erre a sajtó képviselőivel szemben örömmel készek.

A gráczi „sajnálatra méltó putschok“ daczára — mondá a herczeg — meg fog maradni e városban, hol már egyszer tartózkodott s hová Spanyolországból is mindig vágyódott. Azután a spanyol háboruban játszott szerepéről beszélt a herczeg, illetőleg megczáfolni iparkodott a sajtó által szemére hányt ocsmányságokat. Ő a politikától távol akart maradni s csak bátyja parancsára indult a harczba. Nejét nem akarta magával vinni, de ez kötelességének tartotta férje mellett maradni, bár nem járt mint amazon fegyveresen s nem is lépett fel furia gyanánt. Hazugság az a barbár eljárás, melyet donna Bianca állitólag egy spanyol nő ellenében követett, egy valenciai lap is meghazudtoltatta azt.

Midőn a carlisták Cuencába vonultak, a várost elhagyatva találták és Don Alfonso a házak őrzésére katonaságot rendelt. Nemcsak nem gyujtatta fel a házakat, hanem a városházában tüz támadván, oltására adott rendeletet. Emberölés alig volt, kivégzés csak néhány a haditörvény értelmében. Don Alfonso oly kevéssé kegyetlen, hogy Savalz tábornokot rangjától megfosztotta, mivel az 50 embert kivégeztetett, s hazugság, hogy egy tábornokot ennek neje s gyermekei szemeláttára meggyilkolt volna, mint a madridi hivatalos ujság is elismerte, constatálván, hogy a mondott tábornok csatában esett el. Iglesias tábornokot Don Alfonso nemcsak nem hurczoltatta meg lóhoz kötözve, hanem kiséretébe fogadta s becsületszavára szabadon bocsátotta. Fogságba esett közkatonákkal is igen humánusan bánt, tömeges öldökléseket pedig sohasem vitetett véghez.

A carlisták nem fosztogattak, nem raboltak. Majd éhen vesztek s csak pénzért vehettek élelmi szereket. Egy katonát azzal gyanusitották, hogy egy csirkét lopott. Megtalálták nála a csirkét s ezért ő 50 botütést kapott. Utólag kisült, hogy nem lopta, hanem pénzért vette a csirkét. Megjegyezte a herczegnő, hogy donna Biancának nevezték el, bár igazi neve Mária. A herczeg pedig végül azt mondta, hogy egy pillanatig sem volt szándéka Gráczba telepedése által e város nyugalmát háboritani, nem is jött volna abba, ha nem biztositják, hogy senkinek sem lesz terhére.

Ő felségénél, ki mindig igen kegyelmes volt irányában kérdést tétetett, nem lesz-e bárkire nézve kellemetlen ha Gráczba telepedik, s azt a feleletet kapta, hogy ez utóbbit semmi sem akadályozza.

Ennyit beszélt el don Alfonso és neje egy egész óra alatt a kiváncsi tudósitóknak, kiknek egyike maga don Alfonso által a szomszédszobából hozott irószerekkel az előadottakat szorgosan feljegyezte.

Ujdonságok.

Budapest, május 3.

Az osztr. államvaspálya magyar vonalain f. é. május 15-én lép életbe a helyi idők szerinti számitás. Ettőlfogva ugyanis a menetrend-hirdetmények az egyes vonatok közlekedési idejét az illető helyi idők szerint számitva fogják tartalmazni; ekkor egyuttal a közönség által látható pályaudvari órák — a várótermekben, csarnokokban, éttermekben és a pálya-épületek homlokzatán, többé nem az egységes vasnti időt (budapesti idő), hanem az illető állomásoknak megfelelő helyi időt fogják mutatni.

Uj Mucius Scaevola — a szent lélek rendeletére. Tegnapelőtt a —m értesülése szerint egy értelmes arczu, elég tisztességesen öltözött férfit vittek a Rókus-kórházba. Roppant seb volt balkarján, ugy hogy valószinüleg egész karját le kell majd metszeni. A doktorok kérdezősködtek, ki okozta ezt a nagy bajt? — hol van a gonosztevő, ki ily nagy bünténygre képes volt? — Valószinüleg fogva van már? — A férfi, kinek karja vérzését alig lehet elállitani, sápadt arczczal, gyengülten, hanem egész biztos hangon mondá: „Az a gonosztevő én vagyok!“ — Mindnyájan összenéztek és kérdőleg tekintettek egymásra. A férfiu tovább folytatá: „Álmodtam, hogy a szent lélek azt kivánja tőlem, vágjak bele erősen balkaromba, mig a vér elborit. Megcselekedtem. Istennek ellentmondani nem szabad, ha a szentlélek isten is. Nyugodtan fogadom, bár levágják karomat“. — Az orvosok csodálkoztak, néztek, hanem az ember egész nyugodtan mondá: „Hiába néznek reám: nem vagyok bolond!“

Ünnepély. A kereskedelmi miniszter pünkösd másodnapján fogja kiosztani a bécsi világkiállitás alkalmából amaz érmeket és diszokmányokat, melyekkel a hazai iparosok lettek kitüntetve. A kiosztás ünnepélyes alakot öltend s szinhelyéül a városi vigadó nagyterme fog szolgálni. A kereskedelmi miniszterium fölkérte ez alkalomból a Liszt-egyletet is, hogy az ünnepélyes mozzanat emelésére egypár női s vegyes kart énekeljen. Az egylet a legkészségesebben engedett a megtisztelő fölhivásnak s Liszttől és Engeszer Mátyástól (az egylet müvezetőjétől) fog karokat előadni.

A Tisza igen fenyegetőleg árad, irják Csongrádról s a mi eddig hallatlan volt, megtörtént, hogy volt oly 24 óra, mely alatt 2 lábat is árad a viz. Most már csak 3—4 hüvelyknyit áradt naponként. A hatóság akként intézkedett, hogy a városi képviselőkből küldöttségeket alakitott s egy-egy küldöttség 10—15 tagból áll, s ezek ismét apróbb küldöttségekre oszlottak, kijelölvén a tért a fenyegetett helyeken, hol tagjaik a munkálkodást vezetik s fölügyelnek; ha netán baj mutatkoznék, azonnal teljhatalommal intézkednek elháritására. A védgátak szélein már erősen folyik a karózás és gázolás. Még mintegy 4—5 lábat megbirunk, de azontul beáll a veszély. A viz tegnapelőtt 18 láb és 3 hüv.-en áll Csongrádon. Beszélik, hogy Czibakházánál már elszakitotta volna a töltést s mintegy 4000 hold vetés viz alatt van.

Névazonosság. Budapest-Terézvárosban 3110 választó iratott össze, kik között 45 Weisz, 22 Kohn, 22 Deutsch, 16 Klein, 14 Stern, 14 Schwarcz, 12 Schmidt, 11 Steiner és 6 Schlesinger van.

A nőképző egylet majálisa. Első májusról az idén joggal feltehette a nőképző egylet, hogy annyi évnek rendszeresen roszul kiütött első májusa után, végre már csak megjelenik azon alakjában, a mint azt a költők és korcsmárosok képzelődése festeni szokta. E feltevésre alapitá majálisát a Margit-szigeten, melyet a társadalmi szórakozások minden nemével összekötni igérkezett. Az eredmény az lőn, hogy a majális, a nem épen kedvező első május daczára nagyon kedvezőn ütött ki. A mit a természet megadni elmulasztott, a tavasz bájait és kellemét — azt megadták a hölgyek, részint mint rendezők, részint mint közremüködők. S a kik bundában mentek a majálisra, a helyszinén felhevültek s elhitték, hogy szebb első májust még soha sem éltek. A báj és kellemen kivül a rend is kifogástalan volt. A hajók rendesen közlekedtek s a korcsmáros pontosan szolgált. Este a hangverseny, melyet Sipos rendezett, nagyobb concurrentia mellett is eltudta volna vonni az embereket a szabad természettől. Hangverseny után báloztak és tánczoltak egészen éjfél után 2 óráig, alig tudtak tánczolni a tánczolók miatt. Künn volt a majálison Koburg herczeg nejével s pedig két izben. Délután sétaöltönyben s este báli toiletteben. Koburg herczeg magyarul, neje francziául társalkodott.

Örömmel halljuk, hogy Izsó Miklós kitünő szobrászunk egészségi állapotában jelentékeny javulás állott be, ugy hogy pár nap mulva elhagyhatja ágyát.

A pozsonyiak lóvonatu vaspályát fognak épiteni s e czélból Budapest hatóságához fordultak az itteni vaspálya terveiért és berendezéseért. Csak valahogy a Buda-részen levő társulattól is ne kérjenek tanácsot mert gyalog gyorsabban lehet járni, mint annak pályáján kocsin.

Kossuth Lajos arczképe. Kossuth a honvédmenház bizottságának kérelmére, arczképének a honvédmenház javára leendő kiadását és elárusitását megengedvén, a bizottság az arczképet Koller tanár hiven talált festménye után Brandes és Wolff hannoverai világhirü gyárában olaj lenyomatban elkészittteté, s annak kiadása iránt Varsagh Jánossal a Borsos és Koller fényképész czég társával szerződött. A jól sikerült arczképből az első szállitmány közelebb érkezett meg. A honvédmenház bizottsága most felhivja a közönséget vállalatának lelkes támogatására.

A szabadkőmivesek Pozsonyban. Pozsony, az ős koronázási város, tegnap, május 2-án érdekes ünnepélynek volt szinhelye. A bécsi szabadkőmivesek alakitottak ott egy „Sokrates“ nevü páholyt, mely a nagy páholy védelme alatt fog állni. Miután Ausztriában a szabadkőmivesség még tiltva van, az ottani szabadkőmivesek mühelyeikkel Magyarországba kénytelenek menekülni. A tegnapi ünnepélyhez milyen a szabadkőmivesek közt igen ritkán szokott előfordulni, a szélrózsa minden irányából jöttek a testvérek. A nagymestert s a nagy páholy tisztviselőit küldöttség által már a vaspályánál s általában minden egyes érkező tagot valódi testvéri szeretettel s figyelemmel fogadták. Amerikából két vendég jött. A „Sokrates“ páholy installatiója nagy ünnepélyességgel ment végbe. — A nagymester megnyitó beszédében egy okmányt emlitett meg, melyet a pozsonyi muzeumban látott, ezen okmány szerint 1784-ben egy magyar mágnás vétetett fel a bécsi páholyba, neve azonban, valamint más három aláiróé ki van vakarva. Ennek oka az, hogy ez időben a szabadkőmivességre nézve Ausztria és Magyarországon épen ellenkezőleg álltak a dolgok; a mennyiben akkor nálunk volt szigoruan eltiltva a szabadkőmivesség. Az ünnepély után nagy lakoma volt a „Zöld fánál“, melynek nagy terme nem volt képes a jelenvoltakat befogadni. Az első toasztot a nagymester mondta a király és családjára, mi általános lelkesedéssel fogadtatott; azután a bécsiekre mondattak toasztok, melyek egyikében az hangoztatott, hogy a magyarok mindenkor szivesen látják honukban bécsi testvéreiket, kikkel bár észrevétlenül és látatlanul, együtt munkálkodnak az emberi nem jóléteért. A bécsi testvéreket külön vonat szállitotta haza.

Hymen. Guttmann Ádám ur, fiatal kereskedőink egyik legderekabbika, és bájos jegyese, Kánitz Berta k. a. esküvőjük folyó hó 6-kán délután 2 órakor fog az izraelita imaházban megtartatni. Szerencse kisérje a boldog frigyet!

Halálozás. Kajdán Miklós fővárosi volt gombkötőmester s városi képviselő, a közvágóhidi intézetnek házgondnoka f. hó 2-én d. u. ½1 órakor, élete 68. évében tüdővizdagban elhunyt.

Nyolczvankilencz éves elmult Offenmüller Frigyes arany-müves szombaton, — midőn bástya-utczai lakásán magát főbe lőtte. Azt mondják, rongált vagyoni állapota vitte e lépésre. Mi ismertük az öreg urat. A legutóbbi időkben is nagy gonddal borotváltatta csaknem mindennap simára arczát, melyen tiszteletre méltó szelidség és jóság ömlött el. Magyarul nem beszélt; külföldi születésü ember volt, de hévvel ragadott meg minden alkalmat, hogy szeretett hazájáról s azok fiairól magasztalólag nyilatkozzék. A kor nem törte meg; ugy jártkelt, izgett-mozgott, mint egy javakorbeli férfi.

A szücsöktől visszaszedik hölgyeink karmantyuikat. Nem csoda; a tavasz mostohán bánik tisztelőivel. Olyan hüvös van, hogy bennszorul a költői lelkesedés is; és ha kellemetes májusokban tizezer hazai költő zengi el a tavasz „bályait“, ma alig akad négy-ötszáz olyan, aki vállalkoznék a „patsirtával“ együtt énekelni. A fák rügyzésnek indultak; de tartják a statusquot. A vetések meg esőre óhajtoznak; itt-ott már sárgulnak is. Hát a majorság! Csak tavaly ilyenkor is annyi volt már a fiatal lud, mint a mennyi csibe most — nincs. A zöldséget is sáfránymódra mérik. És ha kérdi az ember azokat, akik állitják, hogy ők értenek az időhöz: csak fejüket csóválják s azt mondják, hogy nem tudják mi lesz ebből.

Szinházi játékrend. Ma, 3-kán, „Lecouvreure Adrienne“, 4-kén „A szevillai borbély“ Hauk Minnie kisasszonynyal, 5-kén „Lecouvreure Adrienne“, 6-kán „Brankovics“ opera, 7-kén „Mátyás király első kalandja“ Szigeti József népszinmüve először, 8-kán „Aida“, 9-kén „Mátyás király első kalandja“, 10-kén „Közönyt közönynyel“. — Május második felében Komáromy Irma, Dancz Nina és Eibenschütz kisasszonyok fognak föllépni a nemzeti szinházban. — Az operai személyzet közelébb Auber „Kőmives és lakatos“ czimü uj dalmüvét fogja betanulni; az ősz-téli idényre pedig Goldmark „Saba királynőjé“-t, Auber „Korona gyémántjai“-t és Verditől „A végzet hatalmá“-t szemelték ki előadandó dalművekül.

Helyi hirek.

Négy szökőkutat akar felállitani a sugárutépitő-vállalat a sugáruti körtéren készitendő négy kis park közepébe. Az épitéshez azonban azon feltételt köti, hogy a kutakat a főváros lássa el vizzel. A középitési bizottság, mivel a kutaknak ugyis a szüretlen viz kell, s igy a környékbeli magánházak ez által nem lesznek megröviditve, elfogadta a vállalat e föltételét, ugy mindazáltal, hogy a kutak kulcsai a vizvezetéki igazgatóság által kezeltessenek, s ennek közegei bocsássák meg, vagy zárják el a vizet.

A főváros költségvetését a m. kir. belügyminiszter átalánosságban elfogadta, részletekbe azonban bocsátkozni nem találta alkalmatosnak azért mert az idő rövidsége miatt rajta lényeges változtatás ugy sem tehető, a főváros vagyonleltára még el nem készült, s az ujonan tervezett épitkezések tervrajza és költségvetései még be nem mutattattak; egyébként részletezve a kő- és téglavám, a népiskolák államsegélyzései, az államrendőrségi költségek, az adóhivatali személyzet szaporitása, s az előre látott kiadások rovatánál lesz lényegesebb észrevételt s részben változtatást.

Ma déli 12 órakor jár le a közmunkatanács által hirdetett várpalotai kerti munkák kivitele iránti megállapodás határideje. Öt épitész vállalkozó (köztük Wechslmann, Wagner J. Pucher és Kehler:) szólittatott fel tervkészitésre mindegyik 40 ezer frt ovadékot tett le. A közmunkatanács az ajánlati leveleket ma bontja fel s az eredményt lapok utján közhirré teszi.

Táviratok.

Gravosa, május 2. Miután király ő felsége a házi kápolnában misét hallgatott, s az összegyült hatóságokat, papságot, községi tanácsosokat és más testületeket bucsukihallgatáson fogadta, a sürü tömegben tolongó lelkesült nép közepette a kikötő helyhez kocsizott s innen a „Miramar“-ra hajózott. A legszebb időben, ágyulövések dörgése s a néptömeg ezerszeres „hurrá“-i közt elhagyta ő felsége a kikötőt, kisérve a gazdag ajándékok és nagy jótékonyság által boldogitott lakosság lelkes bucsukiáltásai által. — Dervis pasa tegnap és ma jelen volt az ebéden és ő felsége jobbján ült; ő felsége a török küldöttséget is legmagasb figyelmével méltóztatott kitüntetni. Ő felségének legkegyelmesebb előzékenysége és gondoskodása a lakosságra a leghatalmasabb és legmaradandóbb benyomást gyakorolta.

Kaposvár, május 3. (Ered. táv.) A somogymegyei szabadelvü-párt nagy néptömeg jelenlétében tartá alakuló gyülését Kaposvárott. — Egyhangulag kikiáltatott elnöknek if. Somssich Imre, alelnöknek Csépán József, Folly József, Miklós György, jegyzőknek Roboz István, ifj. Folly József, Miklós István és Kapotsfy I. Somogymegye szabadelvü pártja bizalmat szavazott a kormánynak.

Boroszló, május 2-án. A „Schles. Volks-Zeitung“ jelenti, miszerint Förster érsek május 13-ára Birnbauba törvényszéki idézést kapott, azon vád miatt, hogy Kick plébános ellen a febr. 5-iki encyclika alapján excommunicátiót rendelt és hajtott végre.

Berlin, május 2. A helybeli iparos körökben egy, a királyhoz intézendő felirat köröztetik, melyben egy országos iparkiállitásnak 1878. évben Berlinben leendő rendezéséhez a királyi beleegyezés kéretik.

Flórencz, május 2-án. A német koronaherczeg és neje ma délelőtt elutaztak innét. A hatóságok és nagyszámu közönség jelentek meg bucsuzásra a pályaudvarban.

Brüssel, május 2-án. A „Journal de Siége“ arról értesül, miszerint egyidejüleg az utolsó német jegyzékre adott belga felelettel, a német követ Perporicher gróf által a válasz másolata a londoni, párisi és bécsi belga követekkel közöltettek.

Zágráb, máj. 2. Az uj-gradiskai községtanács tegnapi ülésében egyhangulag elhatározta dr. Brlic Ignácz ország- és tartománygyülési képviselőnek a közös magyar-horvát országgyülésen férfias és határozott fellépéseért, a határőrvidéki vasutügyben, teljes bizalmát és köszönetét fejezi ki.

Gnesen, máj. 1. Cybichowszky felszentelt püspök, ki ellen az ápril 22-én megnem engedett püspöki jogok gyakorlása miatt kiadott fegyelmi itélet jogerőre nem emelkedett, a tartományból kiutasittatott, s ma két poseni rendőrhivatalnok által a határon tulra szállittatott.

—

Bécs, május 3. (Előbörze.) Hitelrészvény 234.85. M. hitelrészv. 222.50. Lombard 142.25. Magyar sorsjegy —.—. Magy. földhitel 77.—. Angol-osztrák 134.70. Franko-magyar —.—. Unio-bank 112.90. Altal. épitő-bank —.—. 1864-es —.—. 1860-as —.—. Üzletnélküli.

Bécs, máj. 3. (Megnyitás.) Hitelrészv. 234.75. M. hitelrészvény 224.25. Angol-osztrák 134.50. Csendes.

Nemzetgazdaság.

Értéktőzsde. *(Glatz, Holzwarth és Schubert budapesti és bécsi bankháztól.)*

Budapest, máj. 3-án. Az előtőzsdén nem volt üzlet; a délin is igen korlátolt a forgalom és a májusi szelvények csekélysége daczára, befektetési papirokból is kevés kelt. Kötés előfordult: keleti vasuti II. elsőbbs. 72·60, m. biztositó 1090, 1100-on, p. lóvasút 212, municzipálb. 24·75, anglo magyar 11.50, takarék és hitel 102, jelzálogbank záloglevelei 79, Napoleon 8.88. Keresett p. lóvasut 211, fővárosi tak. 140, budapesti gőzm. 686, Pannonia gőzm. 410. Kikiáltatott: jelzálogb. részvény 39, Athenaeum 270. Atlas 43.

Terménypiaczi tudósitások.

Arad, ápr. 30. Heti piaczi jelentés. Buza: első n.in. 89 fns 4,50, 88 fns 4.40. — Kétszeres: 82 fns 3.50, 80 fns 3.25. Rozs; 80 fns 2.90. 78 fns 2.85. Árpa: 70 fns 2.45, 69 fns 2.40. — Kukoricza 82 fns 2.70. — Zab: 50 fns 2.15, 48 fns 2.10.

Kolozsvár ápril 29 Tisztabuza 3.90 elegybuza 2.62, rozs 2.55, zab 1·40, széna 1.75, egy öl fa 11 frt, marhahus 21 kr, burgonya 1.20.

Besztercze április 27. Tisztabuza 4·50, rozs 2·80, elegybuza 3 zab, 1·80, széna 1·80, alomszalma 1 frt, zsupszalma 1·90, egy öl fa nem usztatott 6·50, marhahus 16 kr, burgonya 1·60

Szesz. Nagyban 43½—44 kr hordóval; kicsinyben 42—42½ kr hordó nélkül 44½—45 kr hordóval.

A fapiaczról.

A februárhavi előzmények szerint kedvezőnek igérkezett tavaszi piaczról határozott képet adni még nem lehet; tény azonban, hogy a vásárlás az utóbbi napokban gyérebbé lett, s hogy habár az árak tartatnak is, de azért lanyhult üzleti viszonyok léptek előtérbe, melyek egyébiránt május hó végéig igen valószinüen meg lesznek szünve.

A tutajozási idény megnyilt s az illető piaczok rövid időn bővebb anyagkészlettel fognak rendelkezni, különösen, ha a beállott hideg idő miatt megapadott vizállás melegebb napok jöttével kedvezőbb fordulatot veend; kiválóbban fog pedig ez állani a soborsini és szegedi piaczokra, melyeken a királyi kincstárnak erdélyi kitünő minőségü fenyőfája most vesz először tettleges részt a versenyben.

Az angol-magyar bank garamvölgyi fáüzlete megszünt s a kincstár a garammenti erdők fatermésének eladására f. hó 27-én uj ajánlati tárgyalást tart, melynek eredményét annak idején közölni fogjuk.

Egyedül kiválóbban keresett erdőtermény most a szilfa, köris és tölgy, keréktalp és küllő, melyet látszólag jó magas áron fizetnek akkor, ha az erdőbirtokos készitteti. Az üzletnek ily értelmü megkötését azonban az általános tapasztalatokból kifolyólag nem ajánljuk, mert a vásárlók sok olyan anyagot vetnek vissza, melynek termelési vagy esetleg szállitási költségét is a birtokos drágán fizette meg, s igy az ezek után járó veszteség, a mint ezt számos drága tapasztalat bizonyitja, kérdéssé teszi az átvett áruk után nyerhető jövedelmet.

Feljegyezzük még, hogy ujabb értesülésünk szerint az alföld, s illetőleg a Tiszamente vékonyabb méretü fenyőféle anyagokkal bőven el van látva.

Az egyes piaczokról ez alkalommal külön számszerü ártételeket nem közlünk, mert azok általában véve a mult lapunkban közlöttek szerint állanak, de a kezdetben jelzett kedvezőtlenebb fordulat sulya alatt, minek kifolyásául tekinthető, hogy a közelebbről történt csekélyebb számu kötéseknél az eladók az árakból 10—15 százalékot leengedve kénytelenültek vásárt csinálni. („Erdészeti Lapok.“)

—

Balázs Árpád, a keszthelyi gazdasági tanintézet igazgatója beigazolta, hogy ezen intézet szőllőültetvényei mindeddig klosterneuburgi szőllőveszszőt nem láttak. A kereskedelmi miniszterium ezen körülményt a közönség netaláni bizalmatlanságának szétoszlatása tekintetéből köztudomásra hozza.

„Budapesti Közlöny“ hivatalos értesitőjéből.

Árverések: — Tasnádon máj. 24-én Demjén Istvánné ingatlanai 44054 frt. — Budapesten junius 28 Tóth Vilma vizivárosi háza 10,000 frt. — Máj. 19-én Lusztig Lenárd akáczfa-utczai házastelke 18060 frt. — R. Palota (Budapest) máj. 24-én v. jun. 24-dikén Mauks János ingatlanai, 3300 frt. — Eger jun. 4-én v. jul. 9-én Bodnár János ingatlanai, 10370 frt.

Csődök: Wunderlich András bajai molnármester ellen, bej. julius 12, 13, 14-én; perügyelő Gyurinovits Kálmán bajai ügyvéd. Weiler S. fiai aradi kereskedők ellen. bej. jun. 7. 8. 9 én. Perügyelő Steinitzer Károly, ügyvéd.

Csődmegszüntetés: Frankl Zsigmond nagyváradi lakos ellen ápr. 6-án; Somogyi József nagyváradi lakos ellen február 3-án a csőd megszüntettetett.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.